

Sadržaj

Uvod	1
-------------------	----------

Prvi deo: Smeštanje podataka u tabele

Poglavlje 1: Izrada prve baze podataka 23

Šta je Accessova baza podataka	24
Prvi koraci	25
Izrada nove baze podataka	27
Šta su tabele	29
Izrada jednostavne tabele	32
Menjanje sadržaja tabele	35
Snimanje na disk i otvaranje Accessovih baza podataka	39
Izrada rezervnih kopija	39
Snimanje baze podataka pod drugim imenom ili u drugom formatu	41
Otvaranje baze podataka	41
Otvaranje više baza podataka u isto vreme	44
Otvaranje baze podataka napravljene u starijoj verziji Accessa	44
Izrada još jedne baze podataka	46
Navigacioni pano	46
Pristupanje tabelama pomoću navigacionog panoa	47
Upravljanje bazama podataka	48

Poglavlje 2: Izrada pametnijih tabela 51

Šta su tipovi podataka	51
Prikaz Design	52
Organizovanje i opisivanje polja tabele	53
Kako se izmene napravljene u prikazu Design prenose u bazu podataka	55
Accessovi tipovi podataka	56
Text	58
Memo	61
Number	63
Currency	65
Date/Time	66

Yes/No	70
Hyperlink	70
Attachment	72
AutoNumber	74
Primarni ključ	77
Definisanje polja primarnog ključa	78
Šest principa projektovanja baze podataka	79
1. Smislite dobra imena polja	79
2. Podelite podatke na manje celine	80
3. Čuvajte sve podatke na jednom mestu	81
4. Izbegavajte dupliranje podataka	81
5. Izbegavajte suvišne podatke	83
6. Ugradite ID polje	84

Poglavlje 3: Rad s tabelarnim prikazom: sortiranje, pretraživanje, filtriranje i drugo 85

Prilagođavanje tabelarnog prikaza	86
Formatiranje tabelarnog prikaza	86
Promena redosleda kolona	87
Podešavanje veličine redova i kolona	88
Skrivanje kolona	89
Zamrzavanje kolona	90
Kretanje kroz sadržaj tabelarnog prikaza	92
Sortiranje	92
Filtriranje podataka	95
Pretraživanje podataka	99
Naprednije tehnike menjanja podataka	102
Modul za proveru pravopisa	102
AutoCorrect	106
Specijalni znaci	108
Štampanje sadržaja tabelarnog prikaza	109
Prikaz na ekranu pred štampanje	110
Fino podešavanje štampanja	112

Poglavlje 4: Sprečavanje unosa neprihvatljivih podataka 113

Osnove integriteta podataka	114
Kako da ne bude praznih polja	114
Zadavanje podrazumevanih vrednosti	116
Korišćenje indeksa za sprečavanje unošenja dupliranih vrednosti	118
Ulazne maske	122
Upotreba gotovih Accessovih maski	123
Izrada vlastitih maski	126
Pravila ispravnosti podataka	129
Definisanje pravila ispravnosti za polje	129
Pisanje pravila ispravnosti za polja tabele	131
Pravila ispravnosti koja važe za celu tabelu	135

Referentne liste	136
Proste referentne liste fiksnih vrednosti	137
Dodavanje novih vrednosti na referentnu listu	140

Poglavlje 5: Povezivanje tabela..... 143

Osnove veza između tabela	144
Duplirani podaci i povezani podaci	144
Povezana polja	146
Povezivanje preko kolone ID	146
Veza roditelj–dete	147
Upotreba veza između tabela	148
Definisanje veze	148
Menjanje veze	153
Referencijalni integritet	153
Pregledanje povezanih podataka	156
Referentne liste čiji su izvor podataka povezane tabele	158
Egzotičnije veze između tabela	163
Veza tipa jedan-prema-jedan	163
Veze tipa više-prema-više	164
Vežbe za veze između tabela	169
Muzička škola	169
Prodavnica čokolade	172

Drugi deo: Obrada podataka pomoću upita

Poglavlje 6: Upiti za izdvajanje zapisa 179

Osnove upita	180
Izrada upita	181
Izrada upita u prikazu Design	181
Izrada jednostavnog upita pomoću čarobnjaka Query	190
Prikaz SQL	193
Upiti i povezane tabele	198
Spajanje tabela u upitu	199
Spoljni spojevi	203
Upiti s više od jednog spoja	205

Poglavlje 7: Osnovni trikovi sa upitima 209

Izračunata polja	209
Definisanje izračunatog polja	210
Jednostavne matematičke operacije s numeričkim poljima	213
Tekstualni izrazi	215
Funkcije u upitima	216
Upotreba funkcije	216
Alatka Expression Builder	218
Formatiranje brojeva	220

Druge matematičke funkcije	222
Funkcije za rad s tekstem	223
Funkcije za rad s datumima	224
Obrada praznih (Null) vrednosti	227
Izračunavanje zbirnih podataka	229
Grupisanje podataka u zbirnom upitu	231
Spajanje tabela u zbirnom upitu	233
Parametri upita	235

Poglavlje 8: Upiti za ažuriranje zapisa 239

Opis akcionih upita	239
Testiranje akcionih upita (pažljivo)	240
Vrste akcionih upita	241
Upiti za ažuriranje zapisa	241
Upiti za dodavanje zapisa	247
Izrada upita za dodavanje zapisa (ili za pravljenje tabele)	248
Podešavanje AutoNumber polja tako da početna vrednost bude različita od 1	250
Upiti za brisanje zapisa	252
Vežba: Označavanje porudžbina za proizvode kojih nema na zalihama	254
Pronalaženje porudžbina za artikle kojih nema na zalihama	254
Stavljanje porudžbina na čekanje	255

Poglavlje 9: Analiziranje podataka pomoću unakrsnih upita i izvedenih tabela 259

Opis unakrsnih upita	260
Izrada unakrsnih upita	262
Izrada unakrsnog upita pomoću čarobnjaka Crosstab	264
Ručna izrada unakrsnog upita	267
Izvedene tabele	270
Izrada izvedene tabele	270
Manipulisanje izvedenom tabelom	274
Izrada izračunatog polja	276
Skrivanje i prikazivanje detalja	278
Filtriranje izvedenih tabela	279
Izvedeni dijagrami	281
Izbor vrste dijagrama	283
Štampanje izvedenog dijagrama	285

Treći deo: Štampanje izveštaja

Poglavlje 10: Izrada izveštaja 289

Osnove izveštaja	290
Izrada jednostavnog izveštaja	291
Uređivanje izveštaja	293
Dodavanje i uklanjanje polja	295

Prikazi izveštaja	296
Ručna izrada izveštaja od početka	298
Štampanje, pregledanje i izvoženje podataka iz izveštaja	299
Pregled izveštaja pred štampanje	300
Izvoženje izveštaja	302
Instaliranje dodatka „Save As PDF“	304
Formatiranje izveštaja	305
Formatiranje kolona i zaglavlja kolona	307
Uslovno formatiranje	312
Filtriranje i sortiranje podataka u izveštaju	314
Filtriranje izveštaja	314
Sortiranje podataka u izveštaju	316

Poglavlje 11: Izrada složenijih izveštaja..... 317

Doterivanje izveštaja u prikazu Design	318
Odeljci u prikazu Design	318
Kontrole u izveštaju	319
Izdvajanje polja iz rasporeda	321
Dodavanje kontrola	323
Ručna izrada izveštaja od početka (u prikazu Design)	326
Čarobnjak Report	328
Čarobnjak Label	330
Preciznije podešavanje izveštaja pomoću svojstava	334
Menjanje uobičajenih svojstava	336
Izrazi	338
Grupisanje zapisa	339
Grupisanje zapisa u izveštaju	340
Fino podešavanje pomoću panoa Group, Sort, and Total	342
Izveštaji s više nivoa grupisanja	346

Četvrti deo: Izrada korisničkog interfejsa pomoću obrazaca

Poglavlje 12: Izrada jednostavnih obrazaca..... 351

Osnove obrazaca	352
Izrada jednostavnog obrasca	353
Upotreba obrasca	357
Sortiranje i filtriranje podataka u obrascu	363
Sortiranje podataka u obrascu	363
Filtriranje podataka u obrascu	363
Upotreba alatke za filtriranje po obrascu	364
Snimanje filtara u bazu podataka radi buduće upotrebe	366
Bolji raspored elemenata na obrascu	367
Razdvajanje kontrola od tabele rasporeda	367
Upotreba više od jednog rasporeda	369

Upotreba tabelarnih rasporeda	370
Istovremeno prikazivanje više zapisa na obrascu bilo kog tipa	372
Podeljeni obrasci	374
Druga korisna svojstva obrasca	376
Čarobnjak Form	377

Poglavlje 13: Izrada složenijih obrazaca 381

Izrada obrazaca u prikazu Design	381
Odeljci obrasca: komponente koje čine obrazac	383
Postavljanje kontrola na obrazac	384
Galerija kontrola: brzi obilazak	386
Razmeštanje kontrola na obrascu	389
Sidrenje: automatsko prilagođavanje veličine kontrola	392
Taster Tab: lakše kretanje pomoću tastature	396
Preuzimanje kontrole nad kontrolama	399
Zaključavanje polja	400
Sprečavanje grešaka proverom ispravnosti podataka	400
Izračunavanje vrednosti pomoću izraza	402
Organizovanje kontrola pomoću grupa kartica	403
Šetanje pomoću hiperveza	405
Pristupanje podacima pomoću lista	406
Pokretanje akcija pomoću komandne dugmadi	408
Obrasci i povezane tabele	411
Veze između tabela i jednostavni obrasci	411
Podobrazac	412
Izrada namenskih podobrazaca	413

Poglavlje 14: Izrada navigacionog sistema.....415

Ovladavanje navigacionim panoom	416
Podešavanje navigacione liste	416
Bolje filtriranje	419
Skrivanje objekata	421
Formiranje namenskih grupa	422
Pretraživanje navigacione liste	424
Izrada obrazaca koji omogućavaju pristupanje objektima baze podataka	424
Izrada komandne table	425
Zadavanje početnog obrasca	428
Zamene za komandne table	430
Prikazivanje liste svih obrazaca	431
Pristupanje povezanim podacima	436
Prikazivanje povezanih zapisa na zasebnim obrascima	436
Prikazivanje detaljnijih izveštaja pomoću hiperveza	440

Peti deo: Programiranje Accessa

Poglavlje 15: Automatizovanje poslova pomoću makroa.....	447
Osnove makroa	448
Izrada makroa	448
Izvršavanje makroa	452
Ispravljanje grešaka u makrou	453
Makroi i zaštita baze podataka	456
Nebezbedne akcije	456
Kako Access tretira nebezbedne akcije	457
Trust Center	459
Formiranje pouzdane lokacije	461
Tri recepta za makroe	462
Pronalaženje određenog zapisa	463
Štampanje izveštaja	464
Slanje podataka e-poštom	464
Upravljanje makroima	467
Grupe makroa	467
Pridruživanje kombinacije tastera makrou	469
Makro AutoExec	470
Povezivanje makroa sa obrascima	470
Događaji	471
Pridruživanje makroa događaju	473
Učitavanje vrednosti argumenata iz obrasca	473
Menjanje svojstava obrasca	476
Uslovni makroi	477
Zadavanje uslova	477
Provera ispravnosti podataka pomoću uslova	478
Složeniji uslovni makroi	481
Poglavlje 16: Automatizovanje poslova pomoću Visual Basica.....	483
Visual Basicov editor	484
Dodavanje novog modula	485
Pisanje najjednostavnije moguće rutine	486
Umetanje koda u obrazac	488
Reagovanje na događaj u obrascu	488
Pozivanje koda koji je smešten u modulu	491
Učitavanje i upisivanje sadržaja polja na obrascu	493
Objekti	494
Svojstva	495
Metode	498
Događaji	500
Upotreba objekata	501
Obaveštavanje o promeni sadržaja zapisa	501
Izrada efekta prevlačenja miša	505

Poglavlje 17: Pisanje pametnijeg koda	509
Istraživanje jezika VB	509
Čuvanje vrednosti u promenljivoj	510
Donošenje odluka	511
Ponavljanje akcija u petlji	514
Izrada namenskih funkcija	516
Sklapanje celine: funkcija za ispitivanje ispravnosti brojeva kreditnih kartica	518
Suočavanje s problemima	521
Otkrivanje grešaka	522
Obrada grešaka	525
Detaljnije o objektima	527
Objekat DoCmd	528
Konverzija makroa u VB kôd	531
Upotreba VB-a da bi se bolje upravljalo poslovanjem firme	532
Izračunavanje tekućeg zbira	534
Učitavanje jedinične cene	536
Dodavanje novog proizvoda tokom unošenja porudžbine	537
Obrada porudžbine	541
Ažuriranje stanja zaliha	544

Šesti deo: Deljenje Accessa sa ostatkom sveta

Poglavlje 18: Zajedničko korišćenje baze podataka	551
Otvaranje baze podataka prema spoljnom svetu	552
Kako funkcioniše zajedničko korišćenje Accessa	552
Priprema baze podataka	554
Podeljene baze podataka	554
Podela baze podataka pomoću čarobnjaka	555
Kako rade pridružene tabele	559
Ručna podela baze podataka	561
Zaštita čeonu baze podataka	565
Deljenje baze podataka s ljudima koji nemaju Access	566
Igranje zajedno s drugima	568
Kako videti izmene čim se naprave	568
Sukobi pri ažuriranju zapisa	570
Zaključavanje radi sprečavanja sukoba pri ažuriranju	571
Otvaranje baze podataka u isključivom režimu	573
Oštećenje podataka	575
Otkrivanje (i popravljnje) oštećene baze podataka	575
Sprečavanje oštećenja	576
Zaštita baze podataka od neovlašćenog pristupa	577
Zaštita baze podataka pomoću lozinke	578
Lozinke i podeljene baze podataka	579
Upotreba Windowsove zaštite datoteka	579

Poglavlje 19: Uvoženje i izvoženje podataka	583
Zašto uvoziti i izvoziti podatke	584
Izvoženje podataka	584
Uvoženje podataka	585
Upotreba Clipboarda	586
Kopiranje tabele iz Accessa na drugo odredište	586
Kopiranje ćelija iz Excela u Access	588
Operacije uvoženja i izvoženja	590
Vrste datoteka koje se mogu uvoziti	590
Uvoženje podataka	591
Uvoženje iz Excelove datoteke	594
Uvoženje podataka iz tekstualne datoteke	596
Vrste datoteka u koje Access može da izvozi podatke	597
Izvoženje podataka	598
Ponavljanje snimljenog postupka izvoženja ili uvoženja	600
Access i XML	602
Pa šta je taj XML, u stvari?	602
Tri pravila XML-a	603
XML datoteke i šeme	606
Primena XML-a u Accessu	607
Izvoženje podataka u XML datoteku	609
Uvoženje podataka iz XML datoteke	610
Prikupljanje podataka e-poštom	612
Sastavljanje poruke	613
Ručna obrada odgovora	618
Automatska obrada odgovora	620
Upravljanje kolekcijama adresa e-pošte	621
 Poglavlje 20: Povezivanje Accessa sa SQL Serverom.....	 623
Da li bi trebalo da pređete na SQL Server?	623
Kako radi SQL Server	625
Jeftiniji SQL Server	626
Prvi koraci: SQL Server 2005 Express	627
Instaliranje SQL Servera Express	628
Povezivanje SQL Servera s mrežom	632
Izrada SQL Serverove baze podataka	633
Prenos baze podataka na jaču platformu	633
Upravljanje bazom podataka	639
Izrada SQL Serverove baze podataka od početka	641
Dodavanje objekata u SQL Serverovu bazu podataka	641
Izrada tabele	641
Upiti	647
Izrada prikaza	648

Poglavlje 21: Povezivanje Accessa sa SharePointom	653
Šta je SharePoint	654
Šta možete da radite u SharePointu	656
Podešavanje SharePointa	658
Izrada Web lokacije tima	658
Prilagođavanje lokacije	661
SharePoint i Access	664
Izrada liste	665
Izvoženje tabele u SharePoint	669
Uvoženje podataka u Access	671
Prenošenje cele baze podataka na SharePoint	673
Menjanje SharePointovih podataka iz Accessa	676
Menjanje podataka kada SharePoint nije dostupan	677

Sedmi deo: Dodatak

Dodatak: Prilagođavanje palete alatki Quick Access	681
Dodavanje dugmadi	683
Prilagođavanje određenih baza podataka	685
Spisak termina korišćenih u knjizi	687
Indeks	689